

EVALUAREA ȘI AUTOEVALUAREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE ALE STUDENȚILOR PRIVIND POSEDAREA COMPETENȚELE PROFESIONALE DE CĂTRE STUDENȚI

Gîrlea Natalia,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova

***Summary.** Future specialists in the field of physical culture should know the progress normal of the physiological processes for the correct assessment of the functional states of the human organism and its physical work capacity under different activity conditions. They need to understand the course of the recovery processes during the effort and after the effort.*

***Keywords:** professional competency, sociopedagogic survey, motor qualities.*

Actualitatea. La etapa actuală practica educației fizice și a sportului cere o argumentare fiziologică multilaterală și aprofundată, legată de creșterea dinamicii performanțelor sportive. Urmărirea modificărilor fiziologice este o verigă importantă a organismului sportiv care permite studierea adaptării lui la cerințele de efort ale ramurii de sport, precum și stabilitatea limitelor și rezervelor existente.

Viitorii specialiști în domeniul educației fizice trebuie să cunoască rolul aplicativ al fiziologiei educației fizice și sportului, adaptarea organismului la activitatea musculară și mobilizarea rezervelor morfologice, fiziologice și biochimice.

Cunoașterea proceselor și legităților fiziologice, care se manifestă în timpul eforturilor fizice practicate în activitatea sportivă și educația fizică, este utilă viitorului specialist în următoarele scopuri:

1. De a se familiariza mai profund cu potențialul biologic al organismului subiecților care practică sportul.
2. De a organiza în mod rațional și științific procesul de antrenament, pentru a nu dăuna sănătății.
3. De a selecta copii și adolescenți pentru practicarea diferitor probe sportive.
4. De a cunoaște procesele care se desfășoară în organismul sportivilor în timpul eforturilor de antrenament și competiționale cu scop de a desăvârși (perfecționa) procesul de antrenament în cadrul disciplinelor „Fiziologia umană” și „Fiziologia educației fizice și a sportului” ca științe strâns legate cu cele conexe: anatomia, igiena, biochimie, psihologie, pedagogie, medicină sportivă, biomecanică etc.

Didacticianul belgian X. Roegiers definește competența ca un ansamblu de resurse (cunoștințe, capacități, atitudini), în vederea rezolvării unei situații complexe aparținând sferei situativ-problematică [4, p.107-124].

T. Cartaleanu, O. Cosovan, V. Goraș-Postică se pronunță astfel despre competență: „Ca în oricare domeniu de activitate, competența reprezintă condiția asiguratorie pentru performanță și eficiență, fiind susținută, în linie directă, de factori extrinseci și intrinseci determinativi pentru conduita umană” [1, p.7].

Astfel spus, competențele sînt rezultatul la care trebuie să ajungă educatul/studentul la sfârșitul studiilor profesionale. Aceste rezultate constituie profi lul obținut de student și sînt reprezentate sub forma „comportamentelor legate de funcțiile specifi ce lucrului” [2, p. 55].

Competențele profesionale reprezintă un ansamblu integrat și dinamic de cunoștințe (cunoaștere, înțelegere și utilizare a limbajului specific, explicare și interpretare) și abilități (aplicare, transfer și rezolvare de probleme, reflecție critică și constructivă, creativitate și inovare). [3, p.12].

Scopul și organizarea cercetării. Scopul cercetării este evaluarea nivelului de posedare a competențelor profesionale de către studenți și determinarea factorilor care influențează acest nivel. Pentru rezolvarea scopului dat am desfășurat un sondaj sociopedagogic, ce s-a desfășurat cu 112 studenți de la Facultățile Sport și Pedagogie a USEFS, efectuându-se astfel o cercetare cooperativă. Chestionarul a cuprins 25 de întrebări de ordin general și particular privind cunoașterea/însușirea aspectelor de predare/însuire la disciplinele *Fiziologia umană* și *Fiziologia educației fizice și a sportului*. Sondajul s-a desfășurat pe loturi selectate arbitrar, grupele antrenate excluzând orice influență externă.

Analiza rezultatelor. Elaborând chestionarul dat pentru studenții ce practică diferite tipuri de sporturi, noi am încercat să formulăm întrebări privind elucidarea opiniei lor, referitoare la starea sistemului educațional prezent și cele mai stringente probleme ale procesului de învățămînt la „*Fiziologia umană*” și „*Fiziologia educației fizice și a sportului*” pentru studenții ciclului I de învățămînt a USEFS, în care, la momentul actual, există o nevoie urgentă de reformare a conținutului competențelor profesionale formate în cadrul disciplinelor menționate mai sus.

În Figura 1, avem reprezentate datele referitoare la întrebarea „*După părerea Dvs., care este contribuția cunoașterii fiziologiei efortului fizic pentru profesorul de educație fizică și pentru antrenor?*”. Din cele prezentate se vede că majoritatea studenților – 60,71% au răspuns că pentru profesorul de educație fizică și antrenor are o contribuție foarte mare, aceasta însemnând că studentul apreciază bine importanța acestei discipline pentru activitatea profesorului de educație fizică și a antrenorului. 7,14% din studenți au menționat că contribuția cunoașterii

fiziologiei efortului fizic pentru profesorul de educație fizică și pentru antrenor are o importanță mică și 2,68% din studenți, menționând că chiar nu are nici o importanță, ceea ce consideră ei că e adevărat.

După părerea Dvs., care este contribuția cunoașterii fiziologiei efortului fizic pentru profesorul de educație fizică și pentru antrenor?

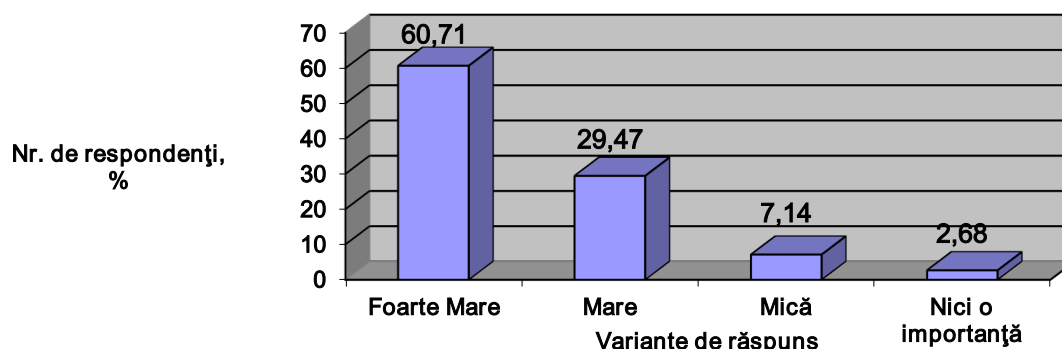

Fig. 1. Răspunsurile respondenților la întrebarea „După părerea Dvs., care este contribuția cunoașterii fiziologiei efortului fizic pentru profesorul de educație fizică și pentru antrenor?”

În Figura 2, avem răspunsurile studenților la întrebarea „Cât de frecvent atribuiți atenție particularităților de vârstă ale evoluției calităților motrice: forța, viteza, rezistența, dibăcia și suplețea?”, studenții au menționat că „Foarte frecvent” – 23,21%, „Frecvent” – 28,57%, „Foarte rar” – 24,11%, „Niciodată” – 24,11% atribuie atenție particularităților de vârstă ale evoluției calităților motrice: forța, viteza, rezistența, dibăcia și suplețea. Din cele văzute putem spune că părerile studenților referitor la această întrebare sunt repartizate aproximativ în aceeași măsură, aceasta denotând că contingentul de studenți supus chestionării este unul diferit cu diferite opinii despre importanța acestor particularități.

Cât de frecvent atribuiți atenție particularităților de vârstă ale evoluției calităților motrice: forța, viteza, rezistența, dibăcia și suplețea?

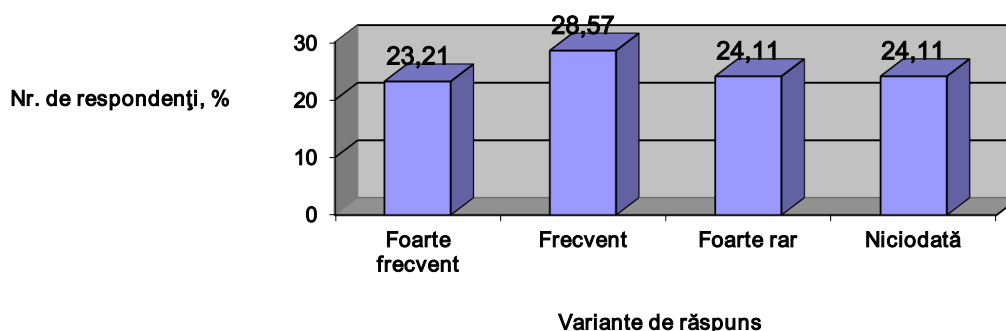

Fig. 2. Răspunsurile respondenților la întrebarea „Cât de frecvent atribuiți atenție particularităților de vârstă ale evoluției calităților motrice: forța, viteza, rezistența, dibăcia și suplețea?”

În Figura 3 avem reprezentate răspunsurile studenților la întrebarea „După părerea Dvs., la ce nivel cunoașteți, noțiunile generale despre „organism”, „mecanismele de funcționare”, „cheltuieli energetice”?”. Din cele mai sus putem observa că 58,04% dintre studenți au răspuns că cunosc noțiunile date la un „Nivel înalt”, ceea ce demonstrează că studenții trebuie cunoască elementele și noțiunile de bază ale *Fiziologiei umane* și a *Fiziologiei educației fizice și a sportului*. La un „Nivel slab” cunosc aceste noțiuni 8,92% din studenți, aceasta dând dovadă că studenții nu cunosc noțiunile generale pendente disciplinelor „Fiziologia umană” și „Fiziologia educației fizice și a sportului”.

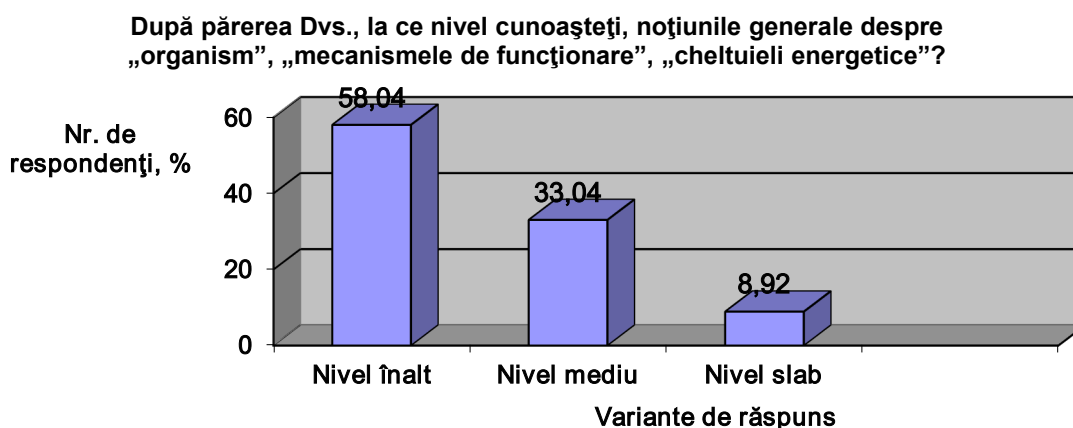

Fig. 3. Răspunsurile respondenților la întrebarea „După părerea Dvs., la ce nivel cunoașteți, noțiunile generale despre „organism”, „mecanismele de funcționare”, „cheltuieli energetice”?”

În Figura 4 avem reprezentate opiniile studenților la întrebarea „Credeti necesară introducerea unor conținuturi noi (teme) care ar dezvolta competențele profesionale necesare specialistului de educație fizică și antrenori?”, pe care am considerat-o ca o întrebare ce ar veni în întâmpinarea studenților ce consideră că materialul predat nu este suficient (Figura 4). la această întrebare 40,18 % din studenți au răspuns că “Nu știu”, 39,29% din studenți au menționat că “Da”, consideră necesară introducerea unor conținuturi noi care ar dezvolta competențele profesionale necesare unui specialist de educație fizică și antrenori și numai 20,53% din studenți au menționat că “Nu” consideră oportună introducerea unor noi teme.

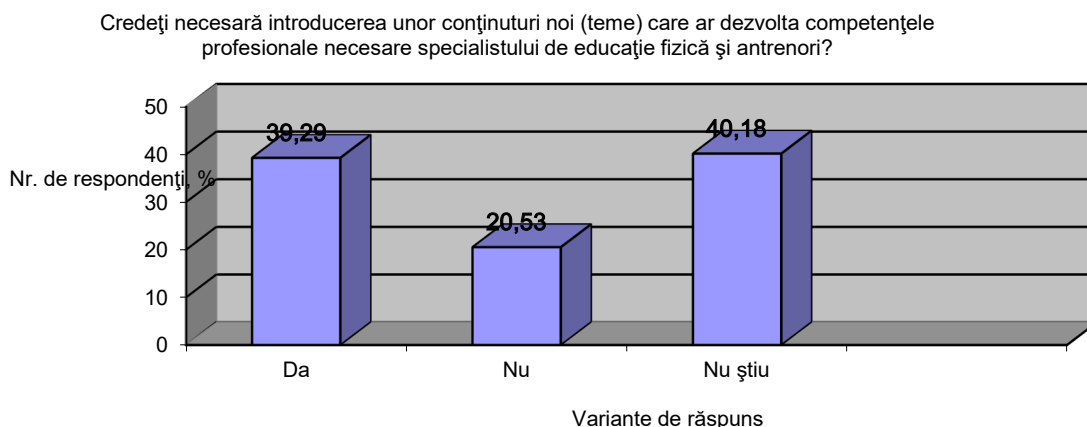

Fig. 4. Răspunsurile respondenților la întrebarea „Credeți necesară introducerea unor conținuturi noi (teme) care ar dezvolta competențele profesionale necesare specialistului de educație fizică și antrenori?”

La întrebarea „După părerea Dvs., considerați necesară introducerea unui curs facultativ nou ce ar facilita însușirea mai profundă a materialului și ar perfecționa competențele profesionale ale specialistului în domeniul culturii fizice?” (Figura 5) majoritatea studenților 65,18% au considerat că “Da”, 23,21% din studenți au apreciat că “Nu știu” și 11,61% menționat că “Nu” este necesara introducerea unui nou curs facultativ ce ar aprofunda cunoștințele și ar perfecționa competențele profesionale ale specialistului de cultură fizică.

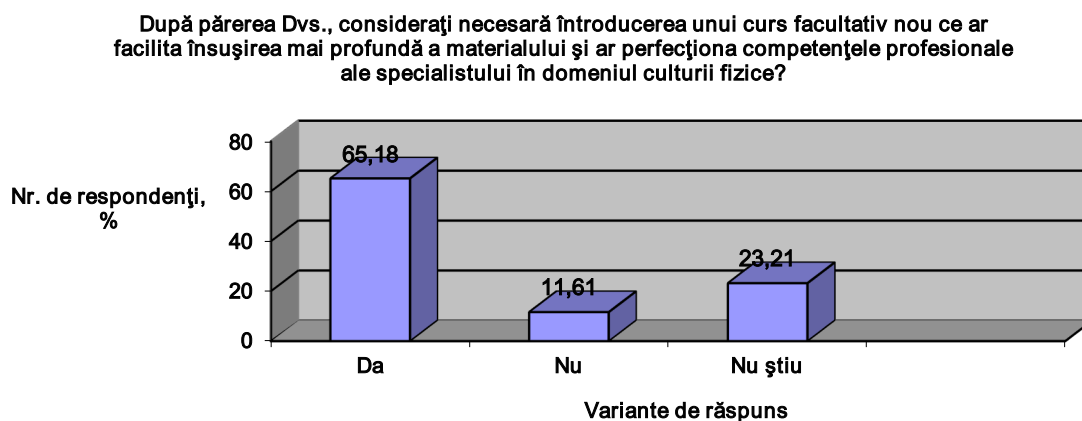

Fig. 5. Răspunsurile respondenților la întrebarea „După părerea Dvs., considerați necesară introducerea unui curs facultativ nou ce ar facilita însușirea mai profundă a materialului și ar perfecționa competențele profesionale ale specialistului în domeniul culturii fizice?”

Concluzie. Rezultatele analizei răspunsurilor la întrebările chestionarului ne permite să menționăm faptul, că majoritatea respondenților (~70%) sunt familiarizați cu noțiunile și conținutul problematicii generale ale „*Fiziologiei umane*” și „*Fiziologia educației fizice și a sportului*” din cadrul activității pedagogice a specialistului și a antrenorului, dar acest fapt nu este relevant în conținutul ce este desfășurat mai aprofundat, aceasta devenind doar o afirmare ce nu este fondată. Un alt fapt ce relevă experiența insuficientă fi explicată prin: lipsa manualelor la disciplina „Educația fizică”, lipsa literaturii de specialitate la disciplinele *Fiziologia umană* și *Fiziologia educației fizice și a sportului*, a obiectivelor ce țin de activitățile practice și cele de laborator, lipsa unui studiu aprofundat individual, lipsa motivației de a-și perfecționa cunoștințele la aceste și alte obiecte de studiu.

Putem menționa că în scopul procesului de perfecționare a competențelor profesionale este necesară motivarea studenților pentru studierea de sine stătător a normelor, mecanismelor și noțiunilor, ceea ce va asigura un înalt grad de pregătire profesională a specialistului apt pentru educare și autoperfecționare continuă.

Surse bibliografice

1. Goraș-Postică V. ș.a. *Formare de competențe prin strategii didactice interactive*. Chișinău: Combinatul Poligr, 2008, p. 7.
2. Goulet J.-P. *Construire un château de sable*. In: *Pédagogie collégiale*, 1994 a), 8(2), p. 55.
3. Lupu I., Cabac V., Gîncu S. *Formarea și dezvoltarea competenței de programare orientată pe obiective la viitorii profesori de informatică: Situații de învățare*. În: *Standarde de performanță: Tehnologia programării orientată pe obiecte*. Univ. de Stat Tiraspol, Catedra Didactica Matematicii, fizicii și Informaticii. Chișinău: UST, 2013, p.12.
4. Roegiers X. *L'évaluation selon la pédagogie de l'intégration: est-il possible d'évaluer les compétences des élèves?* În: ToualbiThaïlibi, K. & Tawil, S. (Dir.), *La Refonte de la pédagogie en Algérie - Défi s et enjeux d'une société en mutation*, Alger, 2005, p.107-124.